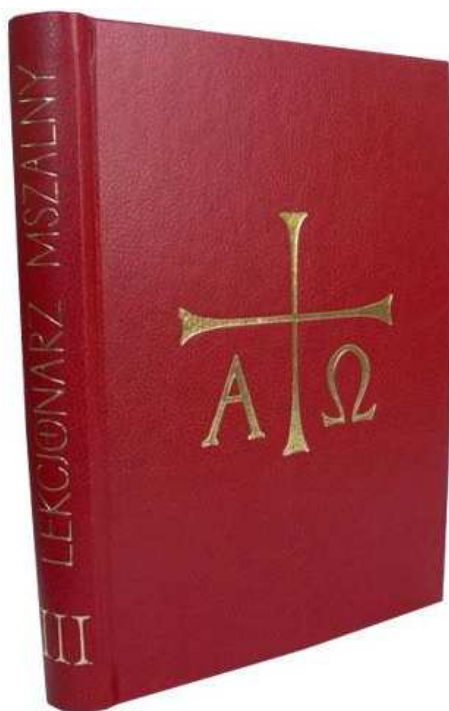

ks. Grzegorz Siedlarz SCJ
Michał Chodkowski

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI DOTYCZĄCE LEKCJONARZA MSZALNEGO

Lekcjonarz (łac. *lectio* – czytanie) jest księgą liturgiczną, zawierającą teksty: czytań biblijnych, psalmów responsoryjnych, aklamacji i ewangelii na poszczególne dni roku liturgicznego.

Zwyczaj czytania we wspólnocie fragmentów Pisma Świętego Kościół pierwotny przejął z synagogi żydowskiej, w której odczytywano i komentowano fragmenty Tory.

Jako osobna księga lekcjonarz został wprowadzony po Soborze Watykańskim II (1962 - 1965). Do tego czasu teksty czytań umieszczane były w Mszałe Rzymskim.

Dokumenty liturgiczne zwracają uwagę na konieczność dbałości o księgi liturgiczne, gdyż "są one znakami i symbolami rzeczywistości Bożej".

I. Podział lekcjonarza na tomy:

Obecnie używa się **osiem** tomów lekcjonarza z następującym przeznaczeniem:

- ✓ **Tom I** – teksty przewidziane na Adwent i okres Narodzenia Pańskiego
- ✓ **Tom II** – teksty na Wielki Post i okres Wielkanocny
- ✓ **Tom III** – teksty na Okres zwykły (*od 1 do 11 tygodnia*)
- ✓ **Tom IV** – teksty na Okres zwykły (*od 12 do 23 tygodnia*)
- ✓ **Tom V** – teksty na Okres zwykły (*od 24 do 34 tygodnia*)
- ✓ **Tom VI** – teksty własne i wspólne o świętych (*na niektóre uroczystości, święta i wspomnienia: Najświętszej Maryi Panny i świętych – Apostołów, męczenników, pasterzy, doktorów Kościoła, dziewic*); msze na poświęcenie kościoła

- ✓ **Tom VII** – teksty na msze wotywnie, o zmarłych, pogrzebowe, obrzędowe (*przy udzielaniu sakramentów*)

Ponadto, spotyka się tom zawierający wydzielone czytania do zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie - tzw. "lekcjonarz maryjny", "niebieski", a także tzw. "lekcjonarz żałobny", zawierający teksty na msze za zmarłych i pogrzebowe (spotykany w niektórych wydaniach jako Tom VIII).

II. Układ czytań:

Każda Msza ma **co najmniej dwa** czytania:

- ✓ **pierwsze** ze Starego Testamentu lub z Apostoła (z *listów albo księgi Apokalipsy; w czasie wielkanocnym z Dziejów Apostolskich*)
- ✓ **drugie** z Ewangelii

Msze **niedzielne i świąteczne** posiadają **trzy** czytania:

- ✓ **pierwsze** ze Starego Testamentu
- ✓ **drugie** z Apostoła (z *listów albo z Apokalipsy zależnie od okresu roku*)
- ✓ **trzecie** z Ewangelii

III. Cykle czytań:

Na cały okres Wielkiego Postu oraz dni powszednie Adwentu, Okresu Bożego Narodzenia i Okresu Wielkanocnego przewidziano **roczny cykl** czytań, tzn. te same teksty powtarzają się co roku.

Czytania w czasie dni powszednich okresu zwykłego:

- ✓ Ewangelia - cykl **roczny**
- ✓ pierwsze czytanie - cykl **dwuletni**:
 - jeżeli ostatnia cyfra roku liturgicznego jest nieparzysta - cykl I
 - jeżeli ostatnia cyfra roku liturgicznego jest parzysta - cykl II

Czytania w niedziele (bez Wielkiego Postu), niektóre uroczystości i święta: obowiązuje cykl **trzyletni** – A, B lub C:

- ✓ jeżeli suma cyfr roku liturgicznego dzieli się przez 3 bez reszty - cykl C
- ✓ jeżeli suma cyfr roku liturgicznego dzieli się przez 3 z resztą 1 - cykl A
- ✓ jeżeli suma cyfr roku liturgicznego dzieli się przez 3 z resztą 2 - cykl B

IV. Przykłady obliczania cykli czytań:

Przykład I: Który cykl czytań będzie obowiązywał podczas dni powszednich i niedziel Adwentu w 2014r?

Odp.: Podczas dni powszednich Adwentu obowiązuje roczny cykl czytań. Natomiast aby obliczyć cykl dla niedziel, należy pamiętać, że Adwent w 2014r. będzie już rokiem liturgicznym 2015, dlatego do dzielenia przez 3 należy wziąć sumę: $2+0+1+5=8$. Wynik dzielenia przez trzy zwraca 6 i resztę 2 - zatem będzie to cykl B.

Przykład II: Który cykl czytań będzie obowiązywał podczas dni powszednich i niedziel Wielkiego Postu w 2017r?

Odp.: Zarówno podczas dni powszednich, jak i niedziel Wielkiego Postu obowiązuje roczny cykl czytań.

Przykład III: Który cykl czytań będzie obowiązywał podczas dni powszednich i niedziel okresu Bożego Narodzenia w 2015r?

Odp.: Podczas dni powszednich okresu Bożego Narodzenia obowiązuje roczny cykl czytań. Natomiast aby obliczyć cykl dla niedziel, należy zsumować cyfry danego roku liturgicznego: $2+1+0+5=8$ i wynik podzielić z resztą przez trzy. Otrzymamy 6 i resztę 2, więc będzie to cykl B.

Przykład IV: Który cykl czytań będzie obowiązywał podczas dni powszednich i niedziel w lipcu 2016r?

Odp.: Z całą pewnością można stwierdzić, że zawsze lipiec będzie mniej więcej w środku okresu zwykłego. Ostatnia cyfra roku (6) jest parzysta, więc podczas dni powszednich obowiązuje cykl II. Natomiast cykl niedzielny obliczymy dzieląc z resztą przez 3 sumę cyfr roku: $2+0+1+6=9$, a $9/3=3$ reszta: 0. Będzie to zatem cykl C.

V. Bibliografia:

1. Wprowadzenie do wydania Lekcjonarza mszalnego z 1981r., część druga, rozdział czwarty.

Dla zainteresowanych - do poczytania: <http://www.kkbids.episkopat.pl/?id=257>